

Cēsu rajona lauku
partnerības

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

2023-2027

Attīstības virzieni

2022

cesis@partneriba.lv

www.partneriba.lv

Cēsu
rajona lauku
partnerība

Mūsu mērķis ir atbalstīt uzņēmējdarbībai un iedzīvotājiem labvēlīgas dzīves vides veidošanos, kurā tiek respektēta un saglabāta vides, kultūras un sabiedrības daudzveidība, lai pēc 7 un vairāk gadiem mūsu teritorija būtu daļa no BIO reģiona, kur vietējiem resursiem un zināšanām ir augsta pievienotā vērtība, stipras kopienas un viesmīlīga vide ir teritorijas attīstības dzinējspēks.

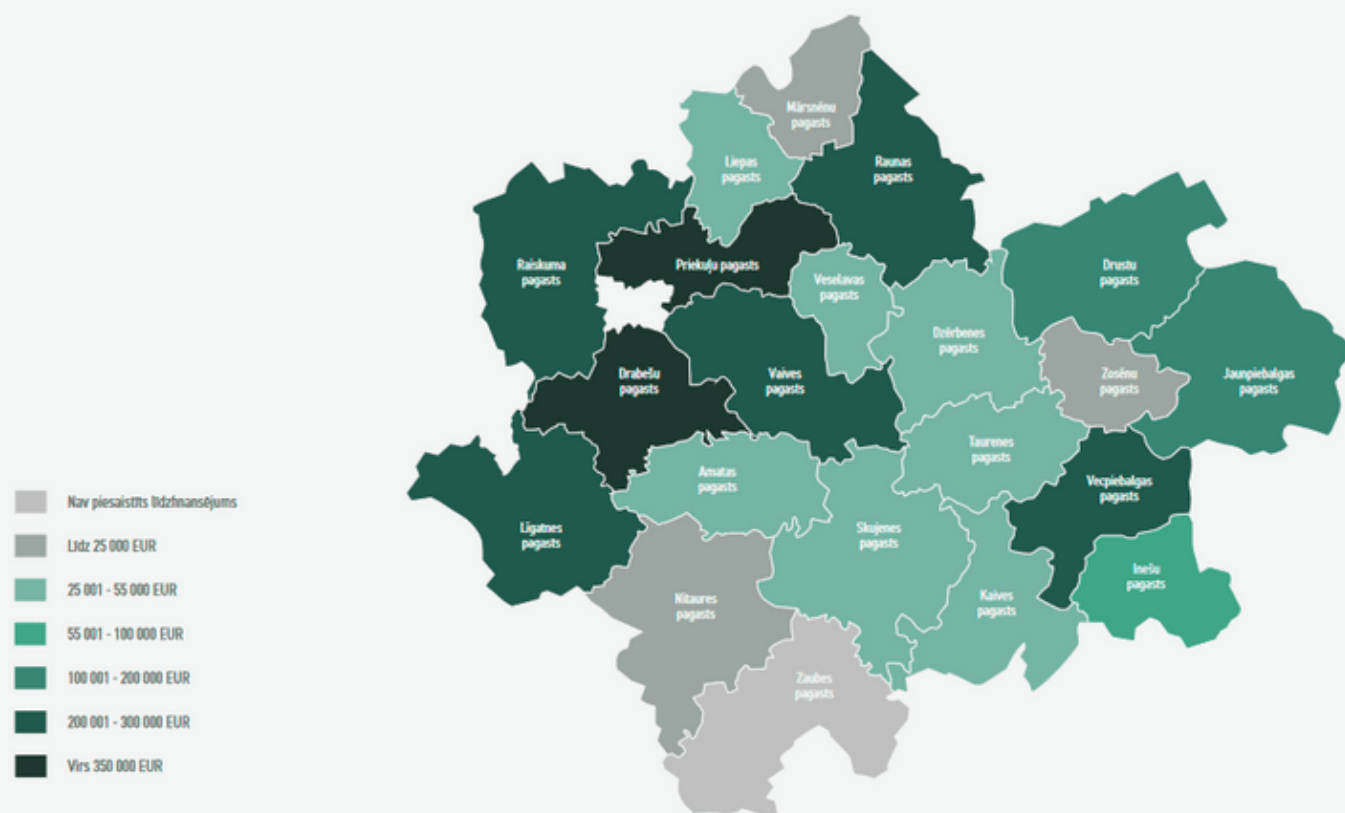
Cēsu rajona lauku partnerība ir nevalstiska sadarbības organizācija, kas vieno dažādu sabiedrības interešu pārstāvjus, un kas ar savu rīcību, zināšanām un organizatoriskajām spējām rosina sabiedrībā iniciatīvu un atbildību par savas dzīves, darba vides attīstību un pilnveidošanu.

Darbības teritorija sastāv no 23 administratīvām vienībām:

Cēsu novada 19 pagasti - Mārsnēnu, Jaunpiebalgas, Zosēnu, Amatas, Priekuļu, Drabešu, Veselavas, Līgatnes, Vecpiebalgas, Liepas, Nītaures, Zaubes, Skujenes, Vaives, Kaives, Inešu, Tauresnes, Dzērbenes un Raiskuma pagasts un 2 pilsētas: Līgatne un Cēsis.

Smiltenes novada 2 pagasti - Raunas un Drustu pagasts.

TERITORIJAS DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Piesaistītā ELFLA finansējuma sadalījums VRG administratīvi teritoriālajās vienībās (Avots: LLF sadarbība pēc CRLP datiem, 2022)

GLOBALIE IZAICINĀJUMI

Cēsu rajona lauku partnerības vietējās rīcības grupas attīstības stratēģijas 2023.-2027. gadam attīstības virzienu **pamatā ir izpratne par globālajiem procesiem un izaicinājumiem**, kas ietekmēs teritorijas attīstību un pārmaiņu procesus nākotnē.

Būtiskākie globālie izaicinājumi nākotnē ir:

- Covid 19 pandēmijas radītās sekas
- Ekonomikas stagnācija, tirgus pārstrukturēšanās
- Digitalizācija, pieprasījums pēc jaunām prasmēm
- Klimata pārmaiņas
- Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās

VIETĒJIE IZAICINĀJUMI

Cēsu rajona lauku partnerības vietējās rīcības grupas attīstības stratēģijas 2023.-2027. gadam izstrādes ietvaros notikušas vairākas fokusgrupu tikšanās ar vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem, NVO pārstāvjiem, pašvaldību pārstāvjiem un vietējām kopienām.

Kā būtiskākos izaicinājumus CRLP teritorijā dalībnieki min:

- darba vietu un darba spēka trūkums
- zināšanu trūkums, tehnisko, saimniecisko, lauksaimniecības prasmju izžušana
- netiek izmantoti vietējie resursi ekonomiskās izaugsmes veicināšanā
- iedzīvotāju skaita samazināšanās
- sabiedrības novecošanās, sociālā atstumtība
- nepietiekama sadarbība starp iedzīvotājiem, uzņēmējiem un pašvaldību
- nepietiekama pakalpojumu pieejamība
- jauniešu integrēšana, iniciatīvu trūkums
- nepietiekamas profesionālās pilnveides un interešu izglītības iespējas
- netiek izmantoti vietējie resursi enerģētiskās neatkarības stiprināšanai
- nepiemērota un novecojusi infrastruktūra, t.sk. ceļi
- vietējās identitātes zaudēšana
- kultūras vērtības netiek nodotas jaunajām paaudzēm
- kopienas līderu atbalsta instrumentu trūkums
- aktivitāšu trūkums vietējo kopienu stiprināšanai

Viens no LEADER 7 pamatprincipiem ir **uz vietējo iedzīvotāju vajadzībām balstīta attīstība**, tādēļ iedzīvotāju viedokļi ir būtisks pamatnosacījums CRLP teritorijas attīstības virzienu un prioritāšu definēšanā.

ATTĪSTĪBAS VIRZIENU SASKAŅOTĪBA

Cēsu novada attīstības programma

Vidēja termiņa prioritātes
2022.-2028. gadam

VTP1: Augstas pievienotās vērtības ekonomika, balstīta uz vietējo resursu un intelektuālā potenciāla izmantošanu

VTP2: Veselīgas, sociāli atbildīgas, izglītotas sabiedrības un kvalitatīvas dzīves vides veidošana

VTP3: Pieejama kultūrvide un tūrisma aktivitātes

VTP4: Klimata pārmaiņām pielāgotas vides veidošana

VTP5: E-novada attīstība un aktīvas sabiedrības veidošana

Smiltenes novada attīstības programma

Vidēja termiņa prioritātes
2022.-2028. gadam

VTP1: Sociāli nodrošināta sabiedrība un efektīva pārvaldība

VTP2: Attīstīta ekonomiskā vide un sadarbība

VTP3: Līdzsvarota vides un infrastruktūras attīstība

LEADER ATBALSTS NO 2023. GADA

- Vietējās ekonomikas stiprinošām iniciatīvām
- Kopienų spēcinošām un vietas attīstības sekmējošām iniciatīvām (teritoriju sakārtošana, pakalpojumu pieejamībai, sabiedriskās aktivitātes, starpteritoriālā/starptvalstu sadarbība);
- Pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšanai, t.sk. zaļo publisko iepirkumu nodrošināšanai
- VRG darbības nodrošināšanai un aktivizēšanai

CRLP VRG ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS 2015.-2020. GADAM IZVĒRTĒJUMS

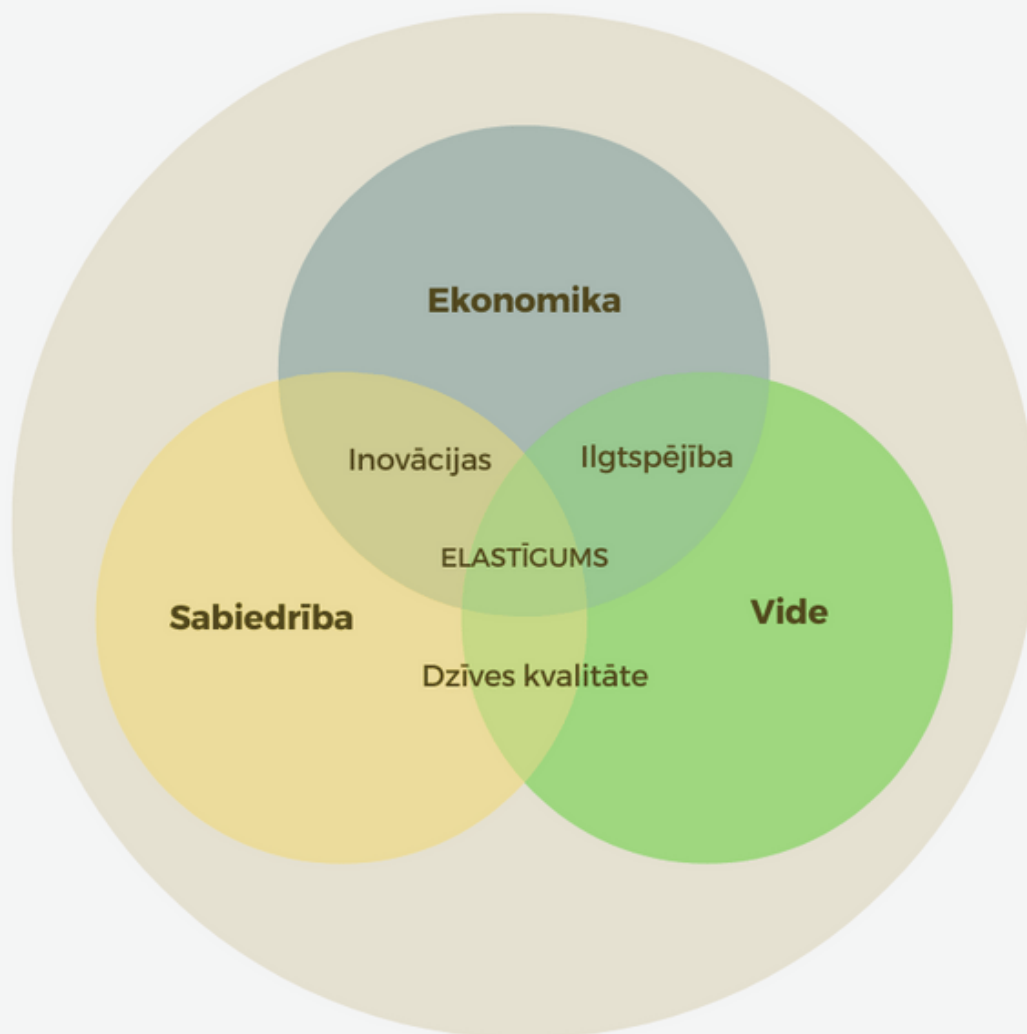
BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI

2022. gadā veiktā izvērtējuma ietvaros **apkopoti stratēģijas īstenošanas izvērtējuma rezultāti**, kas ietver analīzi par Partnerības teritorijā ar LEADER pieeju īstenoto projektu atbilstību izvirzītajiem VRG attīstības stratēģijas 2015.-2020. gadam izvirzītajiem mērķiem, rīcībām un teritorijas vajadzībām.

Būtiskākie secinājumi, kas ņemti vērā, izvirzot jaunās stratēģijas attīstības prioritātes un to **atbilstība jaunās stratēģijas definētajiem rīcības virzieniem**:

- vāja sadarbība uzņēmēju, amatnieku un mājažotāju starpā (RV3)
- maz amatnieku kopprojekti iekārtu iegādei, preču virzīšanai tirgū (RV3)
- zināšanu un kompetenču trūkums (RV5, RV7)
- kultūras mantojuma un dabas unikālo vērtību saglabāšana (RV10, RV12, RV13)
- energoefektivitātes ieviešanas veicināšana un “zaļās domāšanas” vairošana (RV11, RV13)
- nepieciešamība pēc izpratnes vairošanas par zaļās dzīves un uzņēmējdarbības principiem, tai skaitā, aprites ekonomikas pamatprincipiem (RV3, RV10, RV12)
- nepieciešamība pēc ciešākas sadarbības - mārketinga, teritorijas popularizēšana, kopējas aktivitātes tūrisma jomā (RV3, RV9)
- nepieciešams aktivizēt uzņēmēju un aktīvo iedzīvotāju savstarpējo tīklošanos, radot priekšnosacījumus kopienu un vietējo uzņēmēju stiprināšanai (RV3, RV7, RV8, RV9)
- rast iespēju nodrošināt uzņēmējiem apmācības viņu identificētajās jomās - mārketingā, grāmatvedībā, nodokļu jomā un “Zaļā kursa” uzstādījumā (RV5)
- jaunajā stratēģijā pievērst uzmanību jomām, kurās uzņēmēji līdz šim nav bijuši iesaistīti - sociālā uzņēmējdarbība, uzņēmēju sadarbība un jauniešu nodarbinātība (RV2, RV3, RV4, RV5)
- nodalīt pašvaldības tiešos pienākumus, kuru finansēšanai ir atvēlēti citi ES fondi, lai maksimāli atvēlētu LEADER finansējumu iedzīvotāju vadītām un īstenotām iniciatīvām, mērķtiecīgāk veicinot gan uzņēmumu, gan NVO, un fizisku personu iesaisti teritorijas labiekārtošanas projektu īstenošanā (RV6, RV7, RV8)
- novirzīt atbalstu iniciatīvām, kas ir tieši virzītas kā vietējās iniciatīvas no iedzīvotājiem, kopienām vai NVO (RV6, RV8, RV9)
- atbalstīt jauniešu attīstītas idejas, tai skaitā eksperimentālus projektus (RV5, RV8)
- prioritizēt pieteikumus, kuri veicina NVO sektora sadarbības un tīklošanās aktivitātes, kā arī iedzīvotāju un vietējo kopienu aktivizēšanas un līdzdalības aktivitātes (RV8, RV9)
- sekojot kopējām uzņēmējdarbības un tirgus tendencēm, kā arī izvirzītajiem ilgtspējīgas attīstības un klimata neitralitātes mērķiem, jāveicina digitalizācijas, bioekonomikas un aprites ekonomikas principu iedzīvināšana teritorijā (RV3, RV4, RV11)

VIETĒJĀS ATTĪSTĪBAS MODELIS

Vietējās rīcības grupas attīstības stratēģijas pamatā izmantots **ELASTĪGUMA** modelis, kurš uzsver nepieciešamību pēc **ekonomikas, sabiedrības un vides līdzsvarotas attīstības**, mazinot teritorijas "ievainojamību", ņemot vērā:

- globālos un vietējos izaicinājumus
- ES un nacionālā līmeņa prioritātes
- vietējos resursus un teritorijas specializāciju
- vides un teritorijā pieejamo resursu limitus

Elastīguma (angliski "resilience") modeļa pieejas autors ir CLES (The National Organisation of local economics), Lielbritānija

VRG ATTĪSTĪBAS VIRZIENI 2023.-2027. GADAM

AV1: Uz vietējiem resursiem un zināšanām balstīta ilgtspējīgas ekonomikas attīstība

Atbalsts rīcībām, kas veicina vietējo resursu un zināšanu potenciāla izmantošanu, kā arī veidotu konkurētspējīgu vidi uzņēmējdarbībai

AV2: Sabiedrisko aktivitāšu stiprināšana

Atbalsts vietējām iedzīvotāju grupām, NVO, uzņēmējiem un publiskās pārvaldes iestādēm, kas uzlabo dzīves kvalitāti un vietas pievilcību, t.sk. kopienu stiprināšanu, viedo ciemu veidošanos

AV3: Vides ilgtspējas un klimata neitralitātes veicināšana

Atbalsts aktivitātēm, kas veicina vides resursu ilgtspējīgu izmantošanu un klimatneitrālu aktivitāšu daudzveidošanu

RV1: Vietējo resursu un zināšanu izmantošana uzņēmējdarbībā

RV2: Sociālo inovāciju, pakalpojumu un sociālās uzņēmējdarbības veicināšana

RV3: Atbalsts daudzveidīgām uzņēmējdarbības sadarbības formām (koprade, īsās pārtikas ķēdes u.c.)

RV4: Atbalsts radošajām industrijām un bioekonomikai

RV5: Darbinieku kvalifikācijas palielināšana, jauniešu uzņēmējdarbības iniciatīvu atbalstīšana (apmācības, profesionālās pilnveides kursi u.c.)

RV6: Uz vietējās kopienas vajadzībām balstītas infrastruktūras izveide

RV7: Zināšanu un prasmju pilnveidošana kopienu stiprināšanai

RV8: Kopienu stiprināšanas aktivitātes, īpaši jauniešu un sociāli mazāk aizsargātu iedzīvotāju līdzdalības veicināšanai

RV9: Sadarbības veicināšana (tīklošanās, vietēja un starpvalstu pieredzes apmaiņa)

RV10: Vietējās identitātes, kultūras un vēstures mantojuma saglabāšana un attīstīšana

RV11: Videi draudzīgu preču un pakalpojumu attīstība (t.sk. atbalsts BIO reģiona iniciatīvām)

RV12: Videi un klimatam draudzīgas publiskās infrastruktūras izveide

RV13: Videi draudzīga dzīvesveida principu popularizēšanas aktivitātes

**Digitalizācija, inovācijas, apritīgums
Starpteritoriālā un starpvalstu sadarbība**

Horizontālās attīstības prioritātes, kuras caurvij visus definētos attīstības virzienus

PRIMĀRI ATBALSTĀMAS UZ ILGTSPĒJĪGIEM VIETĒJIEM RESURSIEM UN INICIATĪVĀM
BALSTĪTAS AKTIVITĀTES LAUKU TERITORIJĀS